

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>**Menettelyn kustannukset**

Menettelyn kustannukset

Viro

Tällä sivulla kerrotaan oikeudenkäyntikuluista Virossa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Lainopilliset neuvonantajat

Virossa ei säännellä lainopillisten neuvonantajien palkkioita.

Asianajajat

Virossa ei säännellä lakimiesten palkkioita.

Valantehneet asianajajat

Virossa ei säännellä valantehneiden asianajajien palkkioita.

Haastemiehet

Haastemiesten palkkioista säädetään Virossa [haaste- ja ulosottomiehistä annetussa laissa](#). Haastemiehen palkkio voi koostua menettelyn vireille panemista koskevasta palkkiosta, oikeudenkäyntiä koskevasta pääasiallisesta palkkiosta ja täytäntöönpanotoimia koskevasta lisäpalkkiosta. Lisäksi haastemiehellä on oikeus saada korvaus ammatillisista palveluista.

Notaarit

Notaarien palkkioista säädetään [notaarien palkkioista annetussa laissa](#). Virkatehtävän suorittamisesta johtuva notaarin palkkio määräytyy yleensä sen mukaan, onko notaaritoimi riippuvainen kaupp-arvosta vai ei (eli onko tietylle toimelle vahvistettu tietyn suuruinen maksu). Notaarin ammatillisista palveluista maksettavista palkkioista sovitaan erikseen.

Asianajajat

Virossa ei säännellä asianajajien palkkioita, vaan palkkio määritellään asiakkaan kanssa tehtävässä sopimuksessa. Lakiasiaintoimiston johtaja tai asianajaja tekee asiakkaalle alustavan hintatarjouksen ja selittää, mistä hinta koostuu. Asiakas korvaa asianajajalle tai lakiasiaintoimiston johtajalle oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuneet välttämättömät kulut.

Kiinteät kulut

Riidan osapuolten kiinteät kulut riita-asioissa

Riidan osapuolten kiinteät kulut riita-asioissa johtuvat [siviiliprosessilain](#) 139–144 §:stä, ja niitä on kahdenlaisia: Oikeudenkäyntikuluja ovat valtion käsittelymaksu ja asian käsittelystä aiheutuvat kulut. Jokaisessa oikeusasteessa tuomioistuim pitää kirjaa perityistä oikeudenkäyntikuluista, joihin kuuluvat myös asian käsittelystä aiheutuvat kulut.

Riita-asian kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Menettelyn aloittamista tai selvittämistoimen toteuttamista hakeneen osapuolen on maksettava seuraavat kulut etukäteen: valtion käsittelymaksu

haastemiesten toimittamasta oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta aiheutuvat kulut

haasteiden ja ilmoitusten julkaisemisesta Ametlikud Teadaanded -lehdessä tai sanomalehdessä aiheutuvat kulut

muut asian käsittelystä aiheutuvat kulut tuomioistuimen määräämässä laajuudessa.

Ellei tuomioistuim toisin määrää, asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palveluista koituvat kustannukset maksaa etukäteen se oikeudenkäynnin osapuoli, jonka hakemuksesta kustannukset aiheutuvat.

Tuomioistuim määrää lopullisesti korvattavat ja maksettavaksi kuuluvat oikeudenkäyntikulut pääasiasta annettavassa lopullisessa päätöksessä tai erillisellä määräyksellä sen jälkeen, kun pääasiaa koskeva päätös on tullut voimaan.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Riidan osapuolten kiinteät kulut rikosasioissa

Rikosasioissa osapuolten kiinteät oikeudenkäyntikulut johtuvat [rikosprosessilain](#) 175–179 §:stä, ja niitä ovat oikeudenkäyntikulut, erityiskulut ja lisäkulut.

Jos osapuolella on useita puolustusasianajajia tai edustajia, näille maksettavat palkkiot otetaan huomioon oikeudenkäyntikuluina siltä osin kuin ne eivät ylitä yhdelle puolustusasianajajalle tai edustajalle tavanomaisesti maksettavan kohtuullisen palkkion määrää.

Jos epäilty tai syytetty vastaa itse omasta puolustuksestaan, oikeudenkäyntikuluhiin luetaan puolustuksesta aiheutuvat välttämättömät kulut. Niihin ei lueta ylimääräisiä kuluja, joita ei olisi syntynyt, jos oikeudenkäyntiin olisi osallistunut puolustusasianajaja.

Henkilölle, joka ei ole osapuolena oikeudenkäynnissä, aiheutuneet kulut korvataan rikostutkintalaissa säädettyjen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

Rikosasian kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Jos tuomio on vapauttava, oikeudenkäyntikulut maksaa valtio. Jos tuomio on langettava, oikeudenkäyntikulut maksaa rikoksesta tuomittu. Jos tuomio on osittain vapauttava, oikeudenkäyntikulut maksaa valtio siltä osin kuin syytteet hylättiin. Oikeudenkäyntikulujen korvausvelvoite alkaa sen jälkeen kun viimeinen lopullinen päätös tulee voimaan.

Jos siviilikanne hylätään, **kanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut** tulevat uhrin korvattaviksi. Jos siviilikanteen vaatimukset toteutuvat kokonaisuudessaan, kanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut korvaa tuomittu tai vastaaja. Jos siviilikanteen vaatimukset täytyvät osittain, tuomioistuim jakaa siviilikanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut uhrin ja tuomitun tai vastaajan kesken ottaen huomioon kaikki asianhaarat. Jos muutoksenhakuun tulee kielteinen päätös, siviilikanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut korvaa valtio.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Virossa yksittäiset henkilöt eivät voi hakea muutosta perustuslain perusteella. Muutoksenhakukulut korvataan valtion talousarviosta. Tuomioistuinkäsittelyyn osallistuvien asiantuntijoiden kulut maksetaan valtion talousarviosta samoin ehdoin kuin siviilioikeudenkäyntien asiantuntijakorvaukset.

Perustuslakia koskevan oikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä ei osapuolten maksettavaksi tule kiinteitä kuluja.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajien on kerrottava asiakkailleen kaikista oikeudellisten palvelujen tarjoamiseen kuuluvista toimista ja niihin liittyvistä kustannuksista. Lakiasiantointimiston johtaja tai asianajaja tekee asiakkaalle alustavan hintatarjouksen ja selittää, mistä hinta koostuu.

Oikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvat kulut

Voittaneen osapuolen maksettaviksi tulevat kustannukset

Voittajaosapuoli maksaa oikeudellisen edustajan tai neuvonantajan palkkion siltä osin kuin tuomioistuimien pitää kustannuksia perusteltuina eikä katso, että häviöjäosapuolen olisi ne maksettava.

Hävinneen osapuolen maksettaviksi tulevat kustannukset

Oikeudenkäyntikulujen määräytymistä koskevan lainsäädännön mukaan häviöjäosapuolen on korvattava voittajaosapuolen oikeudenkäyntikulut, joihin voivat kuulua seuraavat:

valtion käsittelymaksu

todistaja-, asiantuntija-, tulkkaus- ja käännöskulut sekä tuomioistuimen asiantuntijoista annetun lain nojalla kulut, jotka ovat aiheutuneet asiantuntija-arvion

tekemisen yhteydessä henkilölle, joka ei ole osapuolena oikeudenkäynnissä

asiakirjanäytön ja fyysisten todisteiden hankkimiseen liittyvät kulut

tutkintaan liittyvät kulut, mukaan lukien tuomioistuimen matkakulut

oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta, välittämisestä ja luovuttamisesta aiheutuvat kulut

riita-asian arvon määrittelystä aiheutuvat kulut

oikeudenkäynnin osapuolten edustajista ja neuvonantajista aiheutuvat kulut

oikeudenkäynnin osapuolille oikeudenkäynnin yhteydessä aiheutuvat matka-, posti-, viestintä- ja majoituskulut sekä muut vastaavat kulut

oikeudenkäynnin osapuolten saamatta jääneet palkat tai muut saamatta jääneet vakituiset tulot

laissa säädettyjen esitutkintamenettelyjen kulut, paitsi jos kanne nostetaan yli kuusi kuukautta esitutkintamenettelyn jälkeen

kanteen turvaamiseen liittyvä haastemiehen palkkio ja kanteen turvaamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut

haastemiehen palkkio oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta

oikeudenkäyntikuluihin liittyvää oikeusapua koskevan hakemuksen käsittelykulut

nopeutetun maksamismääräysmenettelyn kulut

sovittelumenettelyyn osallistumisen kulut, jos tuomioistuin on määrännyt osapuolet osallistumaan siihen siviiliprosessilain 4 §:n 4 momentin mukaisesti, tai

kun kyseessä on pakollinen esitutkintaan liittyvä sovittelumenettely, sovittelulain 1 §:n 4 momentin mukaisesti.

Osapuolen, jonka on kannettava oikeudenkäyntikulut, pitää korvata toiselle osapuolelle ainoastaan välttämättömät ja perustellut kulut.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Virossa?

Kulujen määräytymisperusteista säädetään seuraavissa säädöksissä:

[Siviiliprosessilaki](#);

[Haaste- ja ulosottomiehistä annettu laki](#)

[Laki valtion käsittelymaksusta](#)

siviiliprosessilain nojalla annetut oikeudelliset välineet.

Millä kielillä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Virossa?

Kulujen määräytymisperusteista koskevat tiedot ovat saatavilla viroksi.

[Riigi Teatajan verkkosivustolla](#) on englanninkieliset käännökset Viron oikeudellisista välineistä, jotka sisältävät tietoa kuluista ja niiden määräytymisperusteista.

Mistä löydän tietoa väliliesmenettelystä?

Oikeusministeriö vastaa siitä, että tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettua direktiiviä 2008/52/EY noudatetaan.

Yleisluonteisia kysymyksiä sovittelusta voi lähettää oikeusministeriön sähköpostiin: info@just.ee.

Sovittelumenettelyä riita-asioissa koskee [sovittelulaki](#), jossa määritellään sovittelijoiden oikeudet ja velvollisuudet. Siinä annetaan myös ohjeita sovittelijan avulla aikaansaatujen sopimusten täytäntöönpanosta. Oikeus toteuttaa sovittelumenettely annetaan laissa seuraaville:

luonnollinen henkilö, jonka osapuolet ovat valtuuttaneet toimimaan sovittelijana

valantehnyt asianajaja

notaari

laissa määrättyssä tapauksessa valtion- tai paikallishallinnon yksikön sovitteluelin.

[Viron sovittelijoiden liiton](#) verkkosivustolla on tietoja viroksi ja englanniksi.

[Viron lastensuojeluliitto](#) on lasten oikeuksia puolustava voittoa tavoittelematon yhdistys, joka antaa neuvontaa vanhemmille ja järjestää perhesovittelua koskevaa koulutusta.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Kuluja käsittelevä verkkosivusto

Oikeudenkäyntiin liittyvät kulut ja niiden suuruus riippuvat asian tyypistä, kestosta ja monimutkaisuudesta. Oikeudenkäynteihin liittyvistä kuluista saa ensisijaisesti tietoa prosessilaista ja valtion käsittelymaksua koskevasta laista. **Oikeusministeriön** virallisessa julkaisussa [Riigi Teataja](#) ovat saatavilla **lait** ja asetukset

tasavallan presidentin **määräykset**

korkeimman oikeuden päätökset ja kansainväliset sopimukset

paikallishallinnon asetukset.

Riigi Teatajassa ovat myös lakien, hallituksen asetusten ja hallinnollisten määräysten, ministerien asetusten, Viron keskuspankin pääjohtajan asetusten, kansallisen keskusvaalilautakunnan asetusten, Viron parlamentin päätösten, tasavallan hallituksen hallinnollisten määräysten sekä kunnan- ja kaupunginhallitusten ja kunnan- ja kaupunginvaltuustojen asetusten viralliset konsolidoidut tekstit. Riigi Teatajassa julkaistu lainsäädäntö ja muut asiakirjat ovat olleet saatavissa vuodesta 1990 lähtien.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tuomioistuinten [verkkosivustolla](#) on ensimmäisen ja toisen asteen tuomioistuinten oikeuskäytäntöä koskevat tilastot vuodesta 1996 lähtien.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Eri menettelyissä maksettavasta valtion käsittelymaksusta säädetään [valtion käsittelymaksua koskevassa laissa](#).

Haastemiesten palkkioista säädetään [haaste- ja ulosottomiehistä annetussa laissa](#).

Eri menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista ei ole olemassa tilastoja.

Arvonlisävero

Miten siitä saa tietoa?

Myös haastemiesten palkkioihin sovelletaan arvonlisäveroa, joka on 20 prosenttia.

Hakija voi saada palautusta oikeudenkäyntikuluihin lisätystä arvonlisäverosta, jos hän voi todistaa, ettei ole arvonlisärekisterissä, tai jos arvonlisäveron periminen ei ole muusta syystä mahdollista.

Mitkä ovat sovellettavat prosentit?

Virossa alv-prosenti on ollut 1.7.2009 lähtien 20.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloaja

Valtion oikeusapu on yksi oikeusavun muodoista. Sen myöntämisestä siviilioikeudellisessa menettelyssä päätetään siviiliprosessilain oikeusapua koskevien säännösten mukaisesti.

Luonnolliselle henkilölle ei anneta oikeusapua, jos

oikeudenkäyntikulut eivät oletettavasti ylitä oikeusavun hakijan kahdella kerrottua keskimääräisiä kuukausituloja, jotka on laskettu hakemuksen jättämistä edeltävien neljän kuukauden keskimääräisten kuukausitulojen perusteella ja joista on vähennetty verot, pakolliset vakuutusmaksut, laissa määritellyistä elatusvelvollisuuksista aiheutuvat kulut sekä kohtuulliset asumis- ja liikkumiskustannukset

oikeusavun hakija pystyy kustantamaan oikeudenkäyntikulut, koska hänellä on helposti myytävää omaisuutta, johon voi lain mukaan kohdistaa maksuvaatimuksen.

Hakijan taloudellisen tilanteen arvioinnissa otetaan huomioon hakijan ja tämän samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten omaisuus ja tulot, hakijan huollettavina olevien henkilöiden lukumäärä, asuntoon liittyvät kohtuulliset kustannukset ja muut merkitykselliset seikat.

Muita uhreille myönnettävän oikeusavun ehtoja

Valtion oikeusapuun sovelletaan siviiliprosessilakia. Valtion takaaman oikeusavun tyypeistä sekä myöntämisedellytyksistä ja -menettelyistä säädetään [valtion oikeusavusta annetussa laissa](#).

Valtion maksamaa oikeusapua voi saada luonnollinen henkilö, joka valtion avustusta haettaessa asuu Virossa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa tai on Viron tai muun EU:n jäsenvaltion kansalainen. Rikosasiassa epäilty tai syytetty luonnollinen henkilö saa valtion oikeusapua riippumatta siitä, mikä hänen kotimaansa, kansalaisuutensa tai taloudellinen tilanteensa on, jos hän ei ole valinnut itselleen puolustusasianajajaa rikosasiassa, jossa puolustusasianajajan käyttö on lain mukaan pakollista, tai jos hän pyytää asianajajan nimeämistä. Asuinpaikka määritellään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1–32) 62 artiklan mukaisesti. Muille luonnollisille henkilöille annetaan oikeusapua vain kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Valtion oikeusavun epäämisperusteet esitetään valtion oikeusapua koskevan lain 7 §:ssä.

Lisätietoa valtion oikeusavusta on Viron asianajajaliiton [verkkosivustolla](#).

Muita epäillylle ja vastaajalle myönnettävän oikeusavun ehtoja

Oikeusavun saamiseen sovellettavat ehdot ovat samat epäillyille tai vastaajille ja uhreille.

Maksuton oikeudenkäynti

Ehdot, jotka koskevat valtion käsittelymaksusta vapauttamista tai sen määrän pienentämistä, esitetään [valtion käsittelymaksusta annetun lain](#) 3 luvussa.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Siviiliasiassa ratkaisun antava tuomioistuin määrittelee tuomioistuimen päätöksessä tai oikeudenkäynnin päättämistä koskevassa määräyksessä, miten oikeudenkäyntikulut jaetaan osapuolten kesken. Tuomioistuin määrittelee tarvittaessa myös osapuolten suhteelliset osuudet. Jos ylempi oikeusaste muuttaa tuomiota tai antaa uuden tuomion palauttamatta asiaa uudelleen käsiteltäväksi, tuomioistuimen on tarvittaessa muutettava oikeudenkäyntikulujen jakautumista tämän mukaisesti.

Tuomioistuin määrittelee niiden oikeudenkäyntikulujen määrän, jotka osapuolen pitää korvata toiselle osapuolelle, joko

tuomioistuimen päätöksessä tai oikeudenkäynnin päättämistä koskevassa määräyksessä tai

tuomioistuinkäsittelyn päätyttyä annettavassa määräyksessä oikeudenkäyntikulujen vahvistamisesta.

Oikeusavun myöntäminen ei sulje pois eikä rajoita oikeusavun saajan velvollisuutta korvata vastapuolen kuluja, jos tuomioistuin niin päättää. Hävinnyt osapuoli maksaa oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan myös silloin, kun se on vapautettu oikeuskulujen maksamisesta tai sille on myönnetty oikeusapua kyseisiin kuluihin.

Jos kanne ratkeaa kantajan hyväksi, tuomioistuin määrää vastaajan maksamaan valtiolle ne oikeudenkäyntikulut, joista kantaja on vapautettu tai jotka tämä voisi maksaa erissä. Summa määräytyy suhteessa siihen, mikä osa kanteesta on ratkennut kantajan hyväksi. Tällaiset kulut luetaan valtion tuloihin.

Jos tuomioistuimen päätös on tullut voimaan tai tuomioistuin on julistanut päätöksen välittömästi täytäntöönpanokelpoiseksi, velkoja voi hakea ulosottomieheltä pakkotäytäntöönpanoa. Jos tuomioistuimen päätöksessä ei ole vahvistettu määräaikaa täytäntöönpanoasiakirjan vapaaehtoiselle täytäntöönpanolle, ulosottomies vahvistaa määräajan. Määräaika ei voi olla lyhyempi kuin 10 päivää eikä pidempi kuin 30 päivää. Ulosottomies voi täytäntöönpanoa hakevan osapuolen suostumuksella vahvistaa täytäntöönpanoasiakirjan vapaaehtoiselle täytäntöönpanolle yli 30 päivää pitkän määräajan.

Asiantuntijoiden palkkiot

Ellei tuomioistuin toisin määrää, asiantuntijakustannuksista vastaa tuomioistuimen määräämässä laajuudessa se osapuoli, joka on nostanut kanteen, johon kulut liittyvät. Jos kanne on molempien osapuolten nostama tai jos tuomioistuin kutsuu asiantuntijan, kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

Asiantuntijalle maksetaan tuntikorvaus, joka noudattaa hallituksen asetuksessa vahvistettuja vähimmäis- ja enimmäistuntikorvauksia. Asiantuntijan palkkio asiantuntija-arviosta on 10–40 kertaa vähimmäistuntikorvaus. Määritellesään tuntikorvausta tuomioistuin ottaa huomioon

asiantuntijan pätevyyden

työn monimutkaisuuden

kaikki työstä aiheutuvat välttämättömät kustannukset

erityisolosuhteet, joissa asiantuntija on joutunut toimimaan.

Samoin korvataan asiantuntijalausannon valmistelu- ja laatimiskustannukset, mukaan lukien avustajiin ja tutkimuksessa käytettyihin materiaaleihin ja välineisiin liittyvät kulut 20 prosenttiin asti asiantuntijapalkkiosta. Korvattavia ovat myös matkakustannukset ja tuomioistuinkäsittelyyn liittyvät välttämättömät kulut, erityisesti majoitus- ja ateriakulut.

Asiantuntijapalkkion suuruudesta ja asiantuntijalle aiheutuneista korvattavista kustannuksista päättää sama tuomioistuin, joka on kutsunut asiantuntijan.

Asiantuntijat saavat korvauksen vain siitä **pyytäessään**. Jos asiantuntija on tehnyt työnsä, tuomioistuin maksaa asianmukaisen palkkion riippumatta siitä, ovatko osapuolet maksaneet kustannukset etukäteen tai onko tuomioistuin määrännyt osapuolet maksamaan kustannukset.

Valtion oikeusopillisen laitoksen antamien asiantuntijalausuntojen hinnoista ja laitokselle aiheutuvista kuluista säädetään rikostutkintalaissa.

Hävinnyt osapuoli maksaa voittaneelle osapuolelle valtion oikeusopillisen laitoksen tekemästä asiantuntija-arviosta aiheutuvat asiantuntijapalkkiot ja -kulut, jotka ovat osa oikeudenkäyntikuluja, samalla tavoin kuin oikeudenkäyntikulutkin.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Oikeudenkäyntiin osallistuvan tulkin palkkio maksetaan tuntikorvauksena, joka on 2–40 kertaa niin suuri kuin kansallinen vähimmäistuntipalkka. Kääntäjälle maksetaan kirjallisesta käännöksestä sivukohtainen palkkio, joka voi nousta 20-kertaiseksi vähimmäistuntipalkkaan verrattuna. Vähimmäistuntipalkan vahvistaa Viron tasavallan hallitus asetuksella.

Tulkin tai kääntäjän palkkiosta ja korvauksista päättää sama tuomioistuin, joka on kutsunut tulkin tai kääntäjän.

Määritellessään tuntikorvauksia tuomioistuin ottaa huomioon tulkin tai kääntäjän pätevyyden, työn vaikeusasteen, kaikki aiheutuneet välttämättömät kulut sekä erityisolosuhteet, joissa tulkaaminen tai kääntäminen piti tehdä.

Tulkiille korvataan myös tuomioistuinkäsittelyyn liittyvät matkakustannukset ja muut välttämättömät kulut, etenkin majoitus- ja ateriakulut.

Tulkit ja kääntäjät saavat palkkion ainoastaan sitä **pyytäessään**. Tuomioistuin maksaa asianmukaisen palkkion tulkiille ja kääntäjälle riippumatta siitä, ovatko osapuolet maksaneet kustannukset etukäteen tai onko tuomioistuin määrännyt osapuolet maksamaan kustannukset.

Tulkki- ja kääntäjäpalkkiot ovat osa oikeudenkäyntikuluja. Hävinneen osapuolen on korvattava ne voittaneelle osapuolelle samalla tavoin kuin oikeudenkäyntikulut.

Päivitetty viimeksi: 15/12/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.